

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/291/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019204706
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:0019204706.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobkýň : 1. T. T., rodenej S., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v T., G. X, 2. H. V., rodenej S., nar. X.X.XXXX, bývajúcej v T. - L., ul. W. č. X, 3. G. Š., rodenej S., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v Č. G., V. O., ul. U. B.T. Č. XX, 4. P. P., rodenej S., nar. X.X.XXXX, bývajúcej v Č. G., V. O., ul. L. XX, zastúpených JUDr. Jánom Kožuškom, advokátom so sídlom v Michalovciach, ul. Jaroslawska 3920, proti žalovanému Y. L., nar. XX.X.XXXX, bývajúcemu v T., ul. U. S. XXXX/XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č.k. 10C/50/2019-13 zo dňa 10.7.2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie v napadnutom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Michalovce ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie podľa návrhu žalobkýň, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akéhokoľvek nakladania so 4/5 nadobudnutého dedičstva po nebohej Q. L., rodenej S., zomrelej XX.X.XXXX v zmysle uznesenia Okresného súdu Michalovce sp.zn. 12D/287/2019, Dnot 100/2019, vydaného dňa 7.6.2019, a to vrátane prevodu nehnuteľností, zaťaženia v prospech inej osoby, zriadenia akéhokoľvek práva zodpovedajúceho vecnému bremenu alebo akéhokoľvek iného ich zaťaženia, ďalej uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek nakladania s finančnými prostriedkami na vkladnej knižke a účtoch v banke. Tretím výrokom priznal žalobkyniam voči žalovanému 100% náhradu trov konania.

2.V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobkyne sa svojim žalobným návrhom domáhali voči žalovanému nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu, že v rámci prejednania dedičstva po zomrelej Q. L. bolo konštatované, že zákonným dedičom po poručiťelke je jej manžel, a to žalovaný Y. L.. Táto skutočnosť sa však nezakladá na pravde, lebo poručiťelka spísala závet, ktorým prejavila svoju vôľu, že všetok majetok, ktorý vlastní a prípadne, ktorý do svojej smrti nadobudne, zdedia rovnakým dielom po 1/5 ich súrodenci žalobkyne v 1. až 4. rade a tiež H. S., ktorý však po spísaní závetu zomrel. Uvedeným závetom vylúčila z dedenia svojho majetku i iné osoby, teda aj svojho manžela - žalovaného, ktorý nie je neopomenuteľným dedičom. Žalobkyne uviedli, že požiadali žalovaného o vydanie dedičstva a po bezúspešnej výzve podajú v krátkej dobe žalobu v zmysle § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd vyhovel návrhu žalobkýň na nariadenie predbežného opatrenia, keďže boli na jeho vydanie splnené všetky predpoklady a žalobkyne predložili súdu doklady na osvedčenie opodstatnenosti svojho nároku a svojich tvrdení.

3.O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (CSP) s konštatovaním, že žalobkyne boli v prípade nariadenia neodkladného opatrenia plne úspešné, preto im proti neúspešnému žalovanému súd priznal 100% náhradu vzniknutých trov konania, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4.V zákonnej lehote podal žalovaný proti výroku o trovách konania uvedeného uznesenia odvolanie a navrhol, aby odvolací súd uznesenie v napadnutom výroku zmenil tak, že trovy konania žalobkyniam neprizná. Poukázal na to, že je pravdou, že sa zúčastnil na dedičskom konaní po svojej nebohej manželke Q. L., avšak na tomto konaní zo strany notárky ako súdnej komisárky nebol upozornený na to, že poručiiteľka zanechala závet napriek tomu, že notárka má prístup do centrálného registra závetov. Je pre neho nepochopiteľné, ako mohol byť závet registrovaný v notárskom centrálnom registri a súdny komisár pri prejednávaní dedičstva túto skutočnosť nezistil a konštatoval, že poručiiteľka zomrela bez zanechania závetu. O existencii závetu vôbec nevedel, pretože ani za života sa so svojou už nebohcou manželkou na túto tému nerozprávali a v prípade, že by o záveť mal vedomosť, tak by rešpektoval, pretože to bola vôľa poručiiteľky. V tom vidí dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v okolnostiach posudzovaného sporu. Právne významnou okolnosťou, ktorá vedie žalovaného k podaniu odvolania je skutočnosť, že o záveť sa dozvedel až po právoplatnom uznesení v dedičskej veci po nebohej Q. L., pričom ani žalobkyne ho nevyzvali na vydanie dedičstva. Teda svojím konaním vôbec nezavinil konanie o nariadenie neodkladného opatrenia. Ide o celkom výnimočný prípad a zaplatenie trov konania by bolo pre neho neprímerane tvrdé a odporovalo by dobrým mravom. Preto je namieste už použitie ustanovenia § 257 CSP.

5.K odvolaniu sa žalobkyne nevyjadrili.

6.Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie ako podané včas oprávnenými osobami bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP, preskúmal uznesenie v napadnutom výroku o trovách konania, aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7.Žalovaný, ako to vyplýva z dôvodov odvolania, použil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav, a o omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

8.V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 CSP, ale i zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie zastavenia konania. Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, ak sú síce naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý v rozhodnutí je potrebné aj náležite odôvodniť. Výnimočnosť prípadu môže spočívať tak v okolnostiach u strán sporu, ale aj v okolnostiach danej veci. Ustanovenie § 257 CSP v zmysle zaužívanej judikatúry nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľie súdu, ale ide o také ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávaní veci neexistujú zvlášťne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť (uznesenie NS SR z 28.1.2010 sp.zn. 2MCdo/17/2009).

9.Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10.Účelom ustanovenia § 257 CSP je teda umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára práve sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami

uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť k rozhodnutiu súdu inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa vyplývajú teda buď zo sociálneho aspektu, kedy povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch sa zohľadňujú osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada sa na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže teda súd dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu SR z 8.12.2011 sp.zn. II. ÚS 563/2001-14 po prispôbení novej úprave). Ustanovenie § 257 CSP neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale práve k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu sa preto musí spravodlivo javiť predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu a s okolnosťami uplatnenia nároku a pod. (uznesenie NS SR z 18.1.2012 sp.zn. 6MCdo/5/2011).

11.Z odôvodnenia odvolaním napadnutého výroku uznesenia o náhrade trov konania vôbec nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie čo len okrajovo zaoberal možnosťou aplikácie ustanovenia § 257 CSP, preto z tohto hľadiska nie je jeho rozhodnutie odvolacím súdom preskúmateľné. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil napadnutý výrok uznesenia o nároku na náhradu trov konania, lebo pre nedostatok odôvodnenia nie je možné posúdiť, či súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania použil správny právny predpis.

12.Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci v rozsahu zrušenia bude zaoberať sa možnosťou použitia § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania s prihliadnutím na vyššie uvedené kritéria ako aj argumenty, uvedené v odvolaní žalovaného, opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodniť.

13.Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).